

Поводом текста „Пуцањ у празно”, „Политика”, 4. фебруара

Моја критичка анализа текста Славише Орловића изазвала је његов ирационалан бес и жестину. И то без стварног покрића. Тако се догодило да је његов психички доживљај коментара превладао над рационалним дискурсом, свдећи га, наводно, на мој лични обрачун са њим. Међутим, ја сам се бавио његовим текстом, а име аутора поменуто је само зато што је предметни садржај он потписао.

Предмет моје анализе није било поступање председника Србије, већ Орловићев покушај да објасни поступке председника Србије у светлу одређених медијско-политичких полемика. Није ме, дакле, интересовало да утврдим шта председник Тадић чини, већ ме је занимало са којом се аргументацијом објашњава и оправдава његово, било стварно, било хипотетичко поступање и то у светлу онога што је једино меродавно за вршење јавне функције – Устава Србије.

Полазна претпоставка коју прихватам: политичка моћ се добија на изборима и расподељује у складу с изборним резултатима, док се власт врши у складу са Уставом и законом.

Првобитна теза мог текста била је да Орловић не разликује реалполитички и нормативни аспект деловања председника Србије, те да деловање председника, које је дефинисано Уставом, објашњава и оправдава односима политичке и медијске моћи.

Ако се изузму неоригинални изливи злобе, главна Орловићева замерка мом тексту је произвољно тумачење његовог текста, те извођење непримерених закључака. Да је ово тврђење неутемељено показаћу на следећим местима из наших текстова.

Исказ „политички ауторитет председника ДС-аи државе има несумњиво право првенства над духом и словом Устава и закона”, мој језакључак потекао из Орловићеве анализе политичких односа унутар владајуће коалиције. Уставом непредвиђену моћ председнику додељује и оправдава сам Орловић позивајући се на статус премијера Цветковића унутар владајуће коалиције, стање у скупштини и углед који лидер ДС-а Борис Тадић има у јавности.

Орловић поставља сугестивно питање: „Да ли Борис Тадић може и треба да контролише министре?” и одговара да Тадић има више основа за то. Његово образложење је следеће: „После победе на председничким изборима, фебруара 2008, он је zaloжио свој ауторитет и рејтинг већ у мају на парламентарним изборима, стављајући се на чело коалиције За европску Србију која је сада на власти. На тај начин, Борис Тадић је имао значајну улогу у избору ове владе. У њој је за разлику од Ђинђића и Коштунице, премијер Цветковић први међу једнакима, што значи да не може да контролише министре (на пример, Динкића, Дачића, Јеремића, Шутановца, Љајића, Угљанина), нити их бира, нити може да их отпусти. Ако је влада без ауторитета, за то није крив

председник републике који тај проблем нема, већ они који у њој седе”.

Да Орловић изводи моћ председника Србије из улоге и статуса председника Србије у страначком животу, говори цитат из његовог текста: „Да ли Борис Тадић може и треба да контролише министре? Тадић има више основа за то, пре свега, из своје странке и из коалиције. Он је истовремено председник највеће партије у влади. Он је био носилац листе За европску Србију и то после потврђеног рејтинга на председничким изборима, што значи да је допринео победи ове коалиције (ДС, Г17 плус, СПД, СПО, ЛСВ) а не само победи ДС-а”.

Дакле, у тексту се користе политичке и медијске категорије, попут „изборна победа”, „председник странке”, „рејтинг”, „носилац листе”. Поменуте медијско-политичке категорије мешају се са надлежностима председника републике, које су искључиво ствар Устава.

Мој став је да политичке и медијске чињенице треба раздвојити од правних. Ако постоји неодржив јаз између њих, ваља покренути поступак промене важећих нормативних решења и то искључиво на нормативно дозвољен начин, уз договор свих релевантних субјеката у процесу политичког одлучивања.

Дакле, моје мишљење о Орловићевом тексту није производ конструкције, само сам пратио ток његових „мисли”.

Очигледно, поводом најновијег Орловићевог текста остаје дилема. Или Орловић не познаје свој текст, или му је све то у вези са Уставом, председником, медијима, политиком, рејтингом, толико компликовано да не може из властитих премиса да изведе логичке закључке.

У целој овој ствари, залуд цитати из дела Вебера и Сарторија. Ако само цитирате велике мислиоце, а не разумете о чему говоре, нећете постати као они, ма колико то жарко желели.

И на крају, да не заборавим да поменем: нисам имао „привилегију” да ме подучава и испитује доцент Славиша Орловић. Читајући његов текст објављен у „Политици”, уверен сам да ништа од важности за властито образовање нисам пропустио. Осим сувишно искуство претенциозности без покрића.

[објављено: 09/02/2009]